

Bryssel 13.8.2014
COM(2014) 501 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Vuoden 2014 kertomus Euroopan unionin kehitys- ja ulkomaanavun politiikoista ja niiden toteuttamisesta vuonna 2013

{SWD(2014) 258 final}

Globaali vastuu
Globaali solidaarisuus
Globaali arvomaailma

Apua sitä eniten tarvitseville maille ja ihmisille

Euroopan unionin (EU) kehityspolitiikka on tällä hetkellä tärkeämpää ja tehokkaampaa kuin koskaan aikaisemmin. Poliitiikan avulla on onnistuttu levittämään eurooppalaisia arvoja joka puolelle nopeasti muuttuvaa maailmaa ja saamaan vaikutusvaltaa ja kunnioitusta EU:lle. Ennen kaikkea politiikalla on vaikutettu ratkaisevasti kaikkein tärkeimmän tavoitteemme saavuttamiseen eli äärimmäisen köyhyyden poistamiseen lopullisesti.

EU tuki kehitystä poliittisesti ja taloudellisesti kaikkialla maailmassa vuonna 2013. EU osoitti merkittävän summan ulkoiseen kehitysapuun, 14,86 miljardia euroa. Komission muutossuunnitelmassa¹ hahmotellaan tuloksellista kehityspolitiikkaa, jolla apu keskitetään sitä eniten tarvitseville maille ja ihmisille. Suunnitelman mukaisesti ensisijaisia avunsaajia ovat matalan tulotason maat ja vähiten kehittyneet maat.

EU ja sen 28 jäsenvaltiota ovat yhdessä edelleen maailman suurin kehitysavun antaja. On selvää, että voisimme tehdä enemmän, etenkin saavuttaaksemme yhteisen tavoitteen, jonka mukaan kehitysavun tulisi olla 0,7 prosenttia EU:n bruttokansantulosta (BKTL) vuoteen 2015 mennessä. Lisäksi on selvää, että kehitysyhteistyössä ei ole kyse vain rahasta. EU on ylpeä kehitysmaille antamastaan avusta, jota tukee yli 80 prosenttia EU:n kansalaisista² ja jossa painopiste on erityisen vahvasti köyhyyden torjunnassa. Avun lisäksi EU on sitoutunut siirtämään ohjausvastuun kumppanimaille ja tekemään kehitysavun toimittamisesta mahdollisimman tehokasta.

Taloudellinen perusta kehitykselle

Euroopan parlamentti hyväksyi joulukuussa 2013 unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineet³ vuosille 2014–2020. Kehitystavoitteiden kannalta tällä paketilla pyritään erityisesti poistamaan maailmanlaajuinen köyhyys mutta samalla varmistamaan, että kumppanimaat ottavat vastuun omasta kehityksestään.

Monivuotisessa rahoituskehyksessä (MRK) muunnetaan EU:n vuosien 2014–2020 poliittiset painopisteet rahoitukseksi. Lisäksi siinä määritetään, miten sovitut summat käytetään ulkoisen toiminnan alalla, myös kehitysavun osalta. EU keskittää yhteistyönsä ulkoisten kumppaneiden kanssa neljään erityiseen poliittiseen painopisteeseen, jotka ovat laajentuminen, naapuruus, yhteistyö strategisten kumppaneiden kanssa ja kehitysyhteistyö.

Ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden yhteisesti sovittu kokonaissumma on hieman yli 51,4 miljardia euroa vuosina 2014–2020. Lisäksi EU:n talousarvion ulkopuolisen yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston kautta varataan 30,5 miljardia euroa yhteistyöhön

¹ KOM(2011) 637 lopullinen, 13.10.2011.

² EU:n kehitysapua ja vuosituhattavoitteita koskeva erityiseurobarometri 405,

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_405_en.pdf

³ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1134_en.htm

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden (AKT-maat) sekä merentakaisen maiden ja alueiden (MMA) kanssa.

Euroopan parlamentti osallistuu EU:n ulkoisen yhteistyön painopisteiden asettamiseen ennen ulkoisten rahoitusvälineiden ohjelmasuunnittelua. Lisäksi painotetaan koordinaation tehostamista erityisesti kehitysapua koskevan EU:n ja jäsenvaltioiden yhteisen ohjelmasuunnittelun avulla, jotta voidaan maksimoida avun vaikutus ja näkyvyys.

EU aikoo myös käyttää kehitysavussa aikaisempaa enemmän innovatiivisia rahoituslähteitä, kuten rahoitusta yhdistäviä järjestelyjä ja yksityisen sektorin varoja.

Muutossuunnitelman toteuttaminen

Tarve käyttää EU:n ulkoista kehitysapua parhaalla mahdollisella tavalla on johtanut Euroopan komission alkuun panemaan kehityspolitiikan muutokseen. Vuonna 2013 päästiin lähemmäksi keskeisen tavoitteen saavuttamista eli äärimmäisen köyhyyden poistamista koko maailmasta vain yhden sukupolven aikana.

Investointi tulevaisuuteen

Maailma ja erityisesti kehitysmaat muuttuvat nopeasti. Maailmanlaajuinen bruttokansantuote (BKT) on kasvanut kolmanneksella vuodesta 2000, mutta kehitysmaat ovat olleet kehityksen kärjessä, sillä niiden osuus maailman kasvusta on viime vuosikymmenen aikana ollut 70 prosenttia. Saharan eteläpuolisen Afrikan BKT on kasvanut 84 prosenttia vuodesta 2000. Afrikka on tällä hetkellä nopeimmin kasvava manner, jossa on myös nuorin väestö.

Sen vuoksi maailmanlaajuisen vaikutusvallan ja maailmanmarkkinoiden painopiste on siirtymässä merkittävästi kehittyneistä maista nopeasti kehittyvän talouden maihin ja vähiten kehittyneisiin maihin. Viisikymmentä vuotta sitten näiden talouksien osuus maailman BKT:stä oli vain 25 prosenttia. Tänä päivänä osuus on 50 prosenttia, ja se kasvaa todennäköisesti yli 66 prosenttiin seuraavan vuosikymmenen aikana. Nämä myönteiset merkit osoittavat, että kehitysyhteistyö on muutakin kuin solidaarisuutta. Se on investointia parempaan tulevaisuuteen, josta hyötyvät kaikki.

EU pyrki panemaan täytäntöön muutossuunnitelmassa ehdotettuja poliittisia suosituksia ja tarttumaan ajankohtaisiin kehityshaasteisiin vuonna 2013. Toiminnassa keskityttiin maailman köyhimpiin maihin ja ihmisiin sekä alueisiin, joille EU voi selkeästi tuoda lisäarvoa.

Muutossuunnitelma perustuu kahteen poliittiseen painopisteeseen, jotka täydentävät toisiaan. Nämä ovat hyvä hallinto, mukaan lukien ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion kunnioittaminen, sekä kestävä ja osallistavan kasvun tukeminen esimerkiksi kestävä maatalouden ja energian avulla.

Vuoden 2013 aikana järjestettiin perusteellinen maakohtaisen ohjelmasuunnittelun selvitys, jolla varmistettiin, että EU:n toiminta kohdistetaan enintään kolmelle keskeiselle alalle ja että sillä edistetään näitä poliittisia painopisteitä. Muutossuunnitelmassa EU sitoutuu myös osoittamaan vähintään 20 prosenttia ulkoisesta kehitysavusta sosiaalisen osallisuuden ja inhimillisen kehityksen tukemiseen ja seuraamaan tiiviisti ilmastotoimien rahoitusta. EU:n jäsenvaltioiden ja muiden avunantajien kanssa suunniteltu yhteinen ohjelmasuunnittelu otettiin käyttöön yli 40 maassa ympäri maailmaa, myös useissa epävakaisissa maissa.

Osallistava ja kestävä kasvu

Virheravitsemus aiheuttaa vähintään kolmanneksen kaikista lasten kuolemista kehitysmaissa ja on ensisijainen kuolinsyy 20 prosentissa äitien kuolemista. EU tehosti maailman nälänhädän, puutteellisen elintarviketurvan ja virheravitsemuksen torjuntaa vuonna 2013 uudella poliittisella ehdotuksella, joka esitetään komission tiedonannossa ”Ulkomaanavulla parannusta äitien ja lasten ravitsemukseen: EU:n toimintakehys”. Ehdotus esiteltiin Brysselissä maaliskuussa järjestetyssä Scaling up Nutrition (SUN) -liikkeen kokouksessa, jossa käsiteltiin maailmanlaajuisesti virheravitsemusta. Komissio aikoo parantaa äitien ja lasten ravitsemusta vähentääkseen kuolleisuutta ja tauteja sekä virheravitsemuksesta johtuvia kasvu- ja kehityshäiriöitä. EU:n toimet kulminoituvat 3,5 miljardin euron sitoumukseen auttaa vähentämään kasvun hidastumisesta kärsivien lasten määrää seitsemällä miljoonalla vuoteen 2025 mennessä.

Kambodža kasvattaa riisin vientiä

EU tuki pk-yritysten kehitystä **Kambodžassa** osoittamalla 8,6 miljoonaa euroa Kansainvälisen rahoitusyhtiön hallinnoimaan monenväliseen rahastoon. Ohjelmalla, jota rahoitetaan pääasiassa EU:n varoin, parannetaan pk-yritysten kilpailukykyä riisisektorilla. Sen avulla muun muassa parannetaan riisin käsittelyvalmiuksia maassa ja edistetään maailman parhaan riisin palkinnon vuosina 2012 ja 2013 voittaneen kambodžalaisen riisin markkinointia. Ohjelman ansiosta viennin arvo ja määrä yli kaksinkertaistuivat vuonna 2013.

Eri puolilla maailmaa noin 1,4 miljardilla ihmisellä ei ole sähköä ja lähes kolme miljardia ihmistä käyttää ruuanlaittoon ja lämmittämiseen kiinteitä polttoaineita kuten perinteistä biomassaa ja hiiltä. Sitoutuessaan YK:n aloitteeseen ”Kestävää energiaa kaikille” (SE4ALL) EU asetti tavoitteekseen mahdollistaa kestävänsä energian käytön 500 miljoonalle ihmiselle vuoteen 2030 mennessä. EU osoitti varoja tämän maailmanlaajuisen pyrkimyksen koordinaatioon, tiedon levittämiseen ja seurantaan kolmen vuoden ajan.

EU tuki energiantuotantohankkeita vuonna 2013 kehitysmaissa eri puolilla maailmaa järjestelyillä, joilla yhdistetään avustuksina myönnettäviä kehitysvaroja muihin pääomainstrumentteihin. Saharan eteläpuolisessa Afrikassa EU–Afrikka-infrastruktuurirahastosta osoitettiin 400 miljoonaa euroa vähintään neljän miljardin euron merkittävän investoinnin rahoitukseen. Erilaisilla aloitteilla, kuten 80 miljoonan euron arvoisella EU:n teknisen avun välineellä, autetaan kumppanimaita parantamaan ja kehittämään sellaista politiikkaa, jolla houkutellaan välttämättömiä yksityisiä investointeja kestävänsä energia-alan kehittämiseen.

Työikäisen väestön maailmanlaajuinen työllisyysaste nousi 60,3 prosentista 61,3 prosenttiin vuosina 2007–2012. EU tukee osallistavaa kasvua, jonka avulla kaikkein köyhimmät voivat osallistua tulonhankintaan. EU:n avusta on hyötynyt 8,8 miljoonaa ihmistä, ja sen avulla on tarjottu 7,7 miljoonalle teknistä ja ammatillista koulutusta vuosina 2004–2012.

Muuttoliikkeestä uutisoitiin näkyvästi vuoden 2013 aikana. Komission tiedonannossa ”Muuttoliikkeen kehitysvaikutusten maksimoiminen”⁴ luotiin yhteinen pohja EU:n ja sen jäsenvaltioiden yhteiselle kannalle, joka esitettiin YK:n yleiskokouksen 3.–4. lokakuuta järjestämässä kansainvälistä muuttoliikettä ja kehitystä koskevassa korkean tason vuoropuhelussa. EU:n kannassa korostetaan, että muuttoliike olisi tunnustettava osallistavaa taloudellista, sosiaalista ja ympäristön kehitystä mahdollistavaksi tekijäksi ja että

⁴ COM(2013) 292.

kehitysstrategioissa muuttoliike ja liikkuvuus on tunnustettava kehitystä ”mahdollistaviksi tekijöiksi”.

Hyvä hallinto

EU edistyi ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman⁵ täytäntöönpanossa vuonna 2013. Se tuki aktiivisesti kansalaisjärjestöjä, ja ihmisoikeuksia käsitteleviä erityisiä vuoropuheluja järjestettiin yli 20 maan kanssa. EU tuki demokratiaa ja demokratiakehitystä lähettämällä vaalitarkkailuvaltuuskuntia esimerkiksi **Keniaan, Pakistaniin, Hondurasiin ja Maliin**.

Yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) puitteissa EU käynnisti kaksi uutta operaatiota: EU:n koulutusoperaation **Malissa** ja EU:n rajavallvonnan avustusoperaation **Libyassa**. Kaiken kaikkiaan EU lähetti vuonna 2013 yli 7 000 siviili- ja sotilashenkilöä 12 siviilioperaatioon ja neljään sotilasoperaatioon.

Euroopan komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja antoivat joulukuussa 2013 yhteisen tiedonannon ”EU:n kokonaisvaltainen lähestymistapa ulkoihin konflikteihin ja kriiseihin”⁶ tehostaakseen pyrkimyksiä tehdä EU:n ulkoisista toimista entistä johdonmukaisempia, kokonaisvaltaisempia ja tuloksellisempia.

Rauha ja vakaus

Kestävä kehitys ja köyhyyden poistaminen edellyttävät rauhaa ja vakautta, ja toisaalta päinvastainen tilanne johtaa päinvastaiseen tulokseen. EU pyrki edelleen edelläkävijänä edistämään rauhaa ja vakautta pitäen mielessä, että kehitysavun tehokas käyttö voi olla ratkaiseva tekijä pysyvän muutoksen aikaansaamisessa.

Esimerkiksi **Mali** oli tärkeässä asemassa EU:n toimintasuunnitelmassa vuonna 2013. Afrikassa sijaitsevaan Maliin suuntautuvaa kehitysapua jatkettiin helmikuussa sen jälkeen, kun Malin viranomaiset hyväksyivät ripeästi siirtymävaiheen etenemissuunnitelman demokratian ja vakauden palauttamiseksi. Noin 250 miljoonalla eurolla vastattiin malilaisten välittömiin tarpeisiin ja keskityttiin erityisesti elintarviketurvaan, vesihuoltoon ja saniteettipalveluihin sekä uusiin ehdotuksiin talouden elvyttämiseksi.

EU, Ranska ja Mali järjestivät laajan kansainvälisen avunantajakonferenssin ”Together for a new Mali” Brysselissä toukokuussa 2013. Konferenssissa päätettiin osoittaa yhteensä 3,25 miljardia euroa Malin ensisijaisten kehitysalojen tukemiseksi. Tämä oli kansainvälisen yhteisön tärkeimpien toimijoiden määrätietoinen tuen ja solidaarisuuden osoitus.

Brysselissä 16. syyskuuta järjestetyssä **Somaliaa** koskevassa kansainvälisessä konferenssissa EU lupasi tukea maan myönteistä kehityssuuntaa 650 miljoonalla eurolla ja siten varmistaa, että Somalia jatkaa edelleen vakauden ja rauhan tiellä. Uusien varojen avulla taataan peruspalveluiden kuten terveydenhuollon, puhtaan veden ja koulutuksen tarjonta.

⁵ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

⁶ JOIN(2013) 30 final, 11.12.2013.

"Somalia New Deal" -konferenssi oli käännekohta EU:n ja Somalian välisissä suhteissa. Konferenssin myötä kansainvälinen yhteisö ja Somalia hyväksyivät yhdessä "Somali Compact" -sopimuksen ja vakuuttivat tukevasa sen täytäntöönpanoa. Lisäksi kaikki osapuolet sitoutuivat tähän uuteen poliittiseen prosessiin. Somalian suurimpana avunantajana EU on tukenut maata noin 521 miljoonalla eurolla vuosina 2008–2013. Kehitysavulla on saavutettu huomattavia tuloksia, esimerkiksi 40 000 lasta on aloittanut koulunkäynnin, 500 000 ihmiselle on toimitettu puhdasta vettä ja 70 000:ta on autettu karjanhoidossa.

EU vahvisti pitkäaikaisen sitoumuksensa tukea **Afganistania** siirtymävaiheen ja muutoksen vuosikymmenen aikana. Euroopan unionin Afganistanissa toteutettaman poliisioperaation toimeksiantoa siviilipoliisitoiminnan ja oikeusvaltioperiaatteen turvaamiseksi pidennettiin 31. joulukuuta 2014 saakka. EU tuki vuonna 2013 yhteensä 196,5 miljoonalla eurolla paikallista kehitystä ja paikallishallintoa, uskottavia ja läpinäkyviä vaaleja, Afganistanin alueellista yhteistyötä sen naapurimaiden kanssa, maatalouden kehitystä ja poliisin toimintaa.

Uusien väkivaltaisuuksien puhjettua **Keski-Afrikan tasavallassa** vuoden 2012 loppupuolella EU on syventänyt yhteistyötään kumppaneiden kanssa. Euroopan komissio hyväksyi elokuun puolivälissä vakautusvälineeseen kuuluvan 10 miljoonan euron arvoisen vakautusohjelman vallankaappauksen jälkeiseen kriisiin vastaamiseksi. Yhteisöjen väliset väkivaltaisuuDET ovat syventäneet maan humanitaarista kriisiä, joten komissio varasi tukivaroja 39 miljoonaa euroa. EU osoitti myös 50 miljoonaa euroa **afrikkalaisjohtoiseen kansainväliseen operaatioon Keski-Afrikan tasavallan tueksi (MISCA)**. MISCA-operaatiota varten suunnitellaan myös lisätukea.

Norsunluurannikon valtiotukien kehittämisestä koskeva sopimus, jonka arvo on 115 miljoonaa euroa, oli yksi keskeisistä osa-alueista yleisessä EU:n strategiassa, jolla pyrittiin vakauttamaan maan oloja, palauttamaan valtion määräysvalta ja edistämään osallistavaa kasvua vuonna 2013.

Solidaarisuus ja tuki

EU on ollut myös **Myanmarin/Burman** demokratiaprosessin merkittävin ja näkyvin tukija, ja vuonna 2013 EU jatkoi muutoksen edistämistä. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Van Rompuy, komission puheenjohtaja Barroso ja Myanmarin/Burman presidentti U Thein Sein antoivat yhteisen lausuman 5. maaliskuuta, kun presidentti vieraili Brysselissä. Lausuma oli tärkeä merkkipaalu EU:n ja Myanmarin/Burman välisissä suhteissa, sillä siinä vahvistettiin suunnitelma pysyvän kumppanuuden luomiseksi ja demokratiakehitystä, kansallista sovintoa ja talouden vapautumista koskevien suunnitelmien edistämiseksi.

Myanmaria/Burmaa koskevissa EU:n kattavissa puitteissa vahvistetaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden tavoitteet ja painopisteet pysyvän kumppanuuden luomiseksi ja tiiviimmän yhteistyön edistämiseksi Myanmarin/Burman kanssa. Kyseessä on yhteinen pyrkimys, johon sisältyvillä toimilla tuetaan rauhaa, demokratiaa, kehitystä ja kauppaa.

Komission jäsen Piebalgs ehdotti EU–Myanmar-työryhmän ensimmäisessä kokouksessa marraskuussa 2013, että Myanmarin/Burman kanssa vuosina 2014–2020 tehtävän kehitysyhteistyön keskeisiksi aloiksi valittaisiin maaseudun kehittäminen, koulutus, hallinto ja rauhan lujittaminen.

SWITCH-SMART-ohjelma

Komission jäsen Andris Piebalgs käynnisti Myanmarissa/Burmassa marraskuussa 2013 SWITCH-SMART-ohjelman ("SMEs for Environmental Accountability, Responsibility and Transparency"). Hankkeessa tuetaan Myanmarissa/Burmassa valmistettujen vaatteiden kestävää tuotantoa ja pyritään parantamaan pk-yritysten kilpailukykyä alan kansainvälisillä markkinoilla. Kolmevuotista hanketta rahoitetaan EU:n kahden miljoonan euron avustuksella, ja sen tavoitteena on vähentää köyhyyttä kehittämällä kauppaa ja yksityistä sektoria Myanmarissa/Burmassa.

Syyria on edelleen konfliktin kourissa. Tilanne vaikuttaa myös naapurimaiden vakauteen, erityisesti Libanonissa ja Jordaniassa. EU on päättäväisesti pitänyt yllä poliittista vuoropuhelua sidosryhmien kanssa edistääkseen poliittisen ratkaisun löytämistä Syyriassa. EU osallistui myös aktiivisesti Syyrian rauhankonferenssin (Geneve II) valmisteluihin. EU päätti vuonna 2013 muuttaa pakotejärjestelmäänsä siten, että sillä tuetaan Syyrian väestöä ja oppositiota mutta jatketaan silti itse hallintoon kohdistuvaa painostusta. Lisäksi EU laati vuodelle 2013 ylimääräisen 400 miljoonan euron rahoituspaketin, jolla katetaan konfliktista kärsineen väestön ensisijaisia tarpeita Syyriassa ja lähialueella. EU ja sen jäsenvaltiot olivat myös vuonna 2013 suurimmat humanitaarisen avun antajat. Apua annettiin yli 2 miljardin euron edestä 9,3 miljoonalle konfliktista kärsineelle ihmiselle, joista lähes puolet oli lapsia. EU:n apu saavuttaa jopa 80 prosenttia konfliktin jalkoihin joutuneesta väestöstä.

EU on aktiivisesti tukenut Syyriassa olevien kemiallisten aseiden poistamisesta annetun YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman täytäntöönpanoa ja tarjonnut aineellista tukea YK:n ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön (OPCW) operaatille.

Syyrialaiset lapset avun tarpeessa

EU:n antamalla tuella vähintään 780 000 lasta Syyriassa, Jordaniassa ja Libanonissa on saanut Syyrian opetussuunnitelmaan mukautettua opetusta. Siten nämä lapset, jotka asuvat usein pakolaisleireillä tai ovat joutuneet lähtemään asuinsijoiltaan, ovat kyenneet jatkamaan koulunkäyntiään. Noin 10 000 opettajaa on saanut opetusmenetelmiä tai psykososiaalista tukea koskevaa koulutusta, jonka avulla he voivat opettaa ja auttaa konfliktista kärsineitä lapsia entistä tehokkaammin.

EU:n rauhan lapset -aloite: Nobelin rauhanpalkinnolla vaikutetaan tulevaisuuteen

Lapset kärsivät konflikteista usein pahiten. EU sai **vuoden 2012 Nobelin rauhanpalkinnon** saavutuksistaan rauhan rakentamisessa Euroopassa. Samalla tiellä jatkaen EU omisti palkintorahat niiden tyttöjen ja poikien auttamiseen ympäri maailmaa, jotka eivät saa varttua rauhanomaisissa oloissa.

Kolumbiassa lapsia autetaan hankkeella, jolla ehkäistään lasten värväämistä aseellisiin ryhmiin. Etelä-Sudanissa varoilla autetaan lapsia uuden elämän alkuun konfliktin jälkeen. Pakistanissa aloitteella tuetaan konfliktin vuoksi siirtymään joutuneiden lasten koulutusta ja suojelua. EU vahvisti marraskuussa 2013 päätöksensä jatkaa EU:n rauhan lapset -aloitetta ja ilmoitti osoittavansa lisävaroja uusia hankkeita varten vuonna 2014.

Maailman johtavina humanitaarisen avun antajina EU ja sen jäsenvaltiot reagoivat päättäväisesti luonnonkatastrofeihin, aseellisiin konflikteihin ja pitkittyneisiin kriiseihin vuoden 2013 aikana. Euroopan komissio tarjosi kriisiapua pelkästään vuonna 2013 yli 1,3 miljardia euroa yli 90 maassa.

Lisäksi EU tehosti toimiaan, joilla parannetaan selviytymiskykyä kriisialttiilla alueilla, viimeistelemällä asiaa koskevan toimintasuunnitelman ”Action Plan for Resilience in Crisis Prone Countries 2013–2020”⁷ kesäkuussa 2013.

Haiyan-taifuuni oli yksi voimakkaimmista mitatuista trooppisista hirmumyrskyistä. Se iski **Filippiineille** 7. ja 8. marraskuuta 2013. Hirmumyrskyn poikkeuksellisen voimakkuuden ja koon vuoksi arviolta 14–16 miljoonaa ihmistä kärsi myrskystä välittömästi ja tuhojen laajuus oli valtava. Kuolleita oli yli 10 000. Lokakuussa ennen hirmumyrskyä Filippiineillä sattui maanjäristys, jonka voimakkuus oli 7,2 ja joka tuhosi noin 350 000 ihmisen kodin ja elinkeinon.

EU reagoi nopeasti ja osoitti 43 miljoonaa euroa kiireellisten humanitaaristen tarpeiden tyydyttämiseen sekä varhaisen toipumisen ja jälleenrakentamistöiden tukemiseen. EU auttoi varmistamaan, että välittömästä kriisinhallinnasta kyettiin siirtymään ongelmitta tukeen, jota ihmiset tarvitsivat rakentaakseen elämänsä uudelleen. Toimet kohdistettiin muun muassa vesihuollon ja saniteettipalveluiden kunnostamiseen, sähköverkon korjaamiseen, perusterveydenhuoltoon, toimeentulon tukemiseen, suojaan sekä infrastruktuurin korjaamiseen, jotta voitiin parantaa alueen selviytymiskykyä tulevien taifuunien ja maanjäristysten varalta.

EU jatkoi tukeaan poliittisen ja taloudellisen siirtymävaiheen helpottamiseksi vuoden 2013 aikana. Se osallistui erityisesti syvenevän kahtiajaon lieventämiseen Egyptissä. EU:n kehitysapua **Egyptille** arvioitiin uudelleen, kun maassa puhkesi väkivaltaisuuksia presidentti Mohammed Mursin syrjäyttämisen jälkeen. EU:n ulkoista kehitysapua keskitetään nyt sosioekonomiselle sektorille, jotta siitä hyötyisivät eniten avun tarpeessa olevat ihmiset ja koko kansalaisyhteiskunta.

Euroopan naapuruuspolitiikka (ENP) on perusta, jonka pohjalta pyritään luomaan vaurauden alue EU:n naapurimaiden kanssa edistämällä poliittista assosioitumista, taloudellista yhdentymistä ja läheistä yhteistyötä. EU pyrki tukemaan ja edistämään demokratiaprosessia alueella myös vuonna 2013 ja osoitti noin 1,3 miljardia euroa uusiin sitoumuksiin. EU on edelleen tärkein yksittäinen kauppakumppani lähes kaikille sen naapurimaille.

Itäisen kumppanuuden toteutuksessa edistytään merkittävästi vuonna 2013. Vilnassa marraskuussa järjestetty itäisen kumppanuuden huippukokous oli merkkipaalu EU:n suhteissa itäisten naapurimaiden kanssa. Neuvottelut assosiaatiosopimuksista, joihin sisältyy pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, saatiin olennaisilta osin päätökseen **Moldovan** ja **Georgian** kanssa ja sopimukset parafoitiin.

Suhteissa **Ukrainan** kanssa keskityttiin vuonna 2013 auttamaan maata täyttämään ehdot, joita pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen sisältävän assosiaatiosopimuksen allekirjoittaminen edellyttää. Ukrainan hallitus ilmoitti marraskuun lopussa päätöksestään keskeyttää sopimuksen allekirjoittamista koskevat valmistelut. Vuoden aikana asiassa edistytään kuitenkin melkoisesti. Budjettitukiohjelmien maksujen, jotka oli keskeytetty julkista varainhoitoa koskevien ongelmien vuoksi, suorittamiselle annettiin lopulta lupa Ukrainan viranomaisten toteuttamien oikeasuuntaisten toimien jälkeen. EU on

⁷ SWD(2013) 227 final, 19.6.2013.

sitoutunut tukemaan Ukrainan talouden ja rahoitusalan vakautusta erityisesti edistämällä kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin kehittämistä.

Euroopan naapuruusväline on uusi kannustinperusteinen lähestymistapa ja yksi uudistetun naapuruuspolitiikan keskeisistä osa-alueista. Välineen avulla EU voi lisätä tukeaan kumppanimaille, jotka pyrkivät aidosti saamaan aikaan syvää ja kestävää demokratiaa, kunnioittamaan ihmisoikeuksia ja toteuttamaan sovittuja uudistuksen tavoitteita.

Vuosituhattavoitteet ja aika niiden jälkeen – ihmisarvoinen elämä kaikille kaikkialla maailmassa

Vuotta 2013 leimasi maailmanlaajuinen keskustelu vuoden 2015 jälkeistä aikaa koskevasta kehiksestä. Euroopan unionilla ja sen jäsenvaltioilla oli edelleen keskeinen rooli keskustelussa vuosituhattavotteiden ja vuoden 2015 jälkeen toteutettavista kehitysyhteistyöpuutteista. Komissio antoi helmikuussa 2013 urauurtavan tiedonannon ”Ihmisarvoinen elämä kaikille”⁸, jossa hahmotellaan EU:n visiota vuoden 2015 jälkeistä kehystä varten. Ehdotuksen mukaan äärimmäinen köyhyys on poistettava vuoteen 2030 mennessä ja samalla varmistettava maapallon kestävä kehitys. Tiedonannossa esitetään myös etenemissuunnitelma tämän saavuttamiseksi.

Visio toimi pohjatyönä vuoden 2015 jälkeistä kehystä koskevalle EU:n kannalle ja herätti keskustelua Euroopan parlamentissa. Se otettiin huomioon myös YK:n korkean tason paneelin, jonka jäsen komission jäsen Andris Piebalgs oli, laatimassa raportissa sekä YK:n yleiskokouksessa, New Yorkissa syyskuussa järjestetyn vuosituhattavotteita koskevan erityistapahtuman loppuasiakirjassa. Kyseisen asiakirjan hyväksyivät kaikki valtioiden ja hallitusten päämiehet, mikä osoitti, että maailman päättäjät ovat yksimielisiä siitä, että köyhyyden poistamisen ja kestäväen kehityksen on oltava yhteinen ja yhtenäinen päämäärä.

Komissio julkaisi 23. syyskuuta uusia tuloksia siitä, miten EU on edistänyt maailmanlaajuisia köyhyyden torjuntaa⁹ vuosina 2004–2012. Tulokset ovat vaikuttavia. EU:n varoilla on autettu vähentämään köyhyyttä koko maailmassa, tuettu vuosituhattavotteita ja parannettu näin miljoonien ihmisten elämää. Esimerkiksi EU:n vuodesta 2004 lähtien antaman ulkoisen kehitysavun ansiosta yli 70 miljoonaa ihmistä (eli Ranskan väestöä suurempi ihmisjoukko) on saanut puhtaampaa juomavettä, 14 miljoonaa lasta on aloittanut peruskoulun ja yli 46 miljoonan ihmisen elintarviketurva on parantunut.

Vuosituhattavotteita koskeva EU:n aloite

Maailmanlaajuisesti vuosituhattavotteissa saavutettiin valtavasti edistystä vuoteen 2010 mennessä. Silti useat maat ovat edelleen kaukana joistakin vuosituhattavotteista kymmenen vuotta niistä sopimisen jälkeen. Sen vuoksi EU laati vuonna 2010 uuden vuosituhattavotteita koskevan aloitteen, jota varten osoitettiin miljardin euron edestä tarve- ja tulospäruusteista rahoitusta. Näistä varoista 700 miljoonaa euroa kohdistettiin eniten jälkeen jääneisiin vuosituhattavotteisiin, jotka koskivat nälänhätää, äitien terveyttä ja lapsikuolleisuutta. Varoista 300 miljoonaa euroa myönnettiin maille, jotka käyttävät tukea menestyksekkäästi. Tähän mennessä vuosituhattavotteita koskevalla EU:n aloitteella on rahoitettu 70:tä hanketta 46 maassa.

⁸ COM(2013) 92 final, 27.2.2013.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-852_en.htm

Vuosituhattavoitteita koskevan työn ja maailmanlaajuisen köyhyyden torjunnan yhteydessä on edistytty huomattavasti myös HIV:n, tuberkuloosin ja malarian torjunnassa. AIDS:n, tuberkuloosin ja malarian torjunnan maailmanlaajuisesta rahastosta myönnettiin vuoden 2013 loppuun mennessä avustuksia yli 140 maahan. Näiden varojen avulla on arvioiden mukaan tarjottu antiretroviraalisia AIDS-lääkkeitä yli 6,1 miljoonalle ihmiselle, todettu ja hoidettu 11,2 miljoonaa uutta tarttuvaa tuberkuloositapausta ja toimitettu yli 360 miljoonaa hyönteismyrkkyä käsiteltyä hyttysverkkoa perheille malarian torjumiseksi. Silti miljoonat ovat vielä vaarassa sairastua. Sen vuoksi EU ilmoitti vuoden 2013 loppupuolella osoittavansa AIDS:n, tuberkuloosin ja malarian torjunnan maailmanlaajuiseen rahastoon 370 miljoonaa euroa lisärahoitusta vuosina 2014–2016.

EU:n kehitysyhteistyöpäivät

Vuoden 2015 jälkeinen kehys ja tiedonanto ”Ihmisarvoinen elämä kaikille” nousivat pääaiheeksi myös vuoden 2013 EU:n kehitysyhteistyöpäivillä, jotka järjestettiin Brysselissä marraskuussa. Jokavuotisessa tapahtumassa poliittiset päättäjät, kansalaisyhteiskunnan, tutkimusjärjestöjen ja yksityisen sektorin edustajat kehittyneistä ja kehitysmaista kokoontuvat keskustelemaan tärkeimmistä ajankohtaisista kehitysasioista. Vuoden 2013 tapahtuma ei ollut poikkeus, ja se houkutteli ennätysmäärän osallistujia, yli 5 500.

EU:n kansalaiset: kehitysmaiden auttaminen hyödyttää myös meitä

Brysselissä 26.–27. marraskuuta järjestettyjä EU:n kehitysyhteistyöpäiviä varten laaditussa erityiseurobarometrissa 66 prosenttia EU:n kansalaisista oli sitä mieltä, että köyhyyden kitkemisen kehitysmaista pitäisi olla yksi EU:n ensisijaisista tavoitteista. Lähes seitsemän kymmenestä (69 %) uskoi, että kehitysmaiden auttamisesta hyötyvät myös EU ja sen kansalaiset.

Tuleva kehitys

EU aikoo edelleen edistää muutossuunnitelman täytäntöönpanoa ja lisätä EU:n kehitysyhteistyön vaikutusta vuonna 2014.

Muutossuunnitelman keskeiset periaatteet toimivat ohjenuorana EU:n ulkoisen toiminnan välineiden ja Euroopan kehitysrahaston ohjelmasuunnittelussa. Muutossuunnitelmassa kehoitetaan yksityistä sektoria osallistumaan aktiivisemmin osallistavan ja kestäväen kasvun luomiseen, ja tämä on tarkoitus muuttaa käytännön ehdotuksiksi komission tiedonannossa, joka annetaan vuoden 2014 alkupuoliskolla.

Lisäksi muutossuunnitelmassa vaaditaan EU:ta siirtymään oikeusperustaiseen lähestymistapaan, jotta ihmisoikeudet ja hallintotapa voidaan ottaa huomioon edistystä, kehitystä ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia edistävinä tekijöinä. Komissio aikoo siten pyrkiä järjestelmällisesti liittämään ihmisoikeusperiaatteet ja -normit sekä niiden saavuttamisen osaksi koko kehitysprosessia.

Vuonna 2014 toteutettavien toimien tavoitteena on edelleen lisätä kehitysyhteistyön tuloksellisuutta ja tehokkuutta parantamalla koordinaatiota ja lisäämällä politiikkatoimien

johdonmukaisuutta sekä vastuullisuutta. Tämän osalta saatetaan loppuun EU:n tuloskehityksen kehitystyö ja edistetään EU:n yhteistä ohjelmasuunnittelua.

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden pyrkimyksenä on edelleen saavuttaa kaikki vuosituhattavoitteet vuoden 2015 määräaikaan mennessä. Niiden on jatkettava rakentavaa rooliaan, jotta vuoden 2015 jälkeisen kehityksen laadinnassa onnistuttaisiin maailmanlaajuisesti.

Kaiken kaikkiaan vuodesta 2015 näyttäisi tulevan ratkaiseva vuosi kehityksen kannalta. Tämän huomioon ottaen parlamentti ja neuvosto lähestyivät vuoden 2013 loppupuolella päätöstä nimittää vuosi 2015 kehitysyhteistyön eurooppalaiseksi teemavuodeksi. Teemavuosi antaisi Euroopan unionille ihanteellisen tilaisuuden tiedottaa kansalaisille EU:n kehitysyhteistyön lisäarvosta ja osoittaa, että EU on jo saavuttanut tuloksia. Lisäksi voitaisiin korostaa EU:n ainutlaatuista kykyä yhdistää jäsenvaltioiden voimat köyhyyden torjuntaan, kehityksen, rauhan ja hyvinvoinnin vaalimiseen kaikkialla maailmassa sekä vieläkin suurempien saavutusten toteuttamiseen tulevaisuudessa.